

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**Всеукраїнська науково-практична
конференція для студентів, аспірантів та
молодих вчених**

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ
І ПРАКТИКИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ,
АУДИТУ, АНАЛІЗУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ»**

ЗБІРНИК ТЕЗ КОНФЕРЕНЦІЇ

**Конференція приурочена до Міжнародного дня бухгалтера
10 листопада 2023 року**

Київ 2023р.

УДК 657:657.6:336.221

JEL classification: M40, M41, M42, H25

Редакційна колегія:

д-р екон. наук, доц. Б.А. Засадний; д-р екон. наук, проф. Н.О. Гура; канд. екон. наук, доц. І.А. Дерун; канд. екон. наук, доц. Т.Г. Мельник; канд. екон. наук, доц. Г.В. Мисака; канд. екон. наук, доц. О.Л. Михальська. канд. екон. наук, доц. І.П. Склярчук; канд. екон. наук, доц. С.І. Травінська; канд. екон. наук, доц. Є.А. Фещенко; канд. екон. наук, доц. В.М. Шарманська; канд. екон. наук, доц. М.О. Цибульник

Сучасні тенденції розвитку теорії і практики обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених; 10 листопада 2023р. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 119 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні тенденції розвитку теорії і практики обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування».

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

ISBN 978-966-999-379-3

Ніколаєва Тамара Олегівна

Артюх Оксана Валентинівна

**ЗНИЩЕНІ АКТИВИ ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ
ТА КОНТРОЛЮ**

116

Пухтієнко Вікторія Геннадіївна

**ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ**

118

Ніколаєва Тамара Олегівна

Одеський національний економічний університет
студентка 3 курсу, спеціальності 072
«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Артюх Оксана Валентинівна

Одеський національний економічний університет
Доктор економічних наук,
професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

ЗНИЩЕНІ АКТИВИ ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ

Після початку повномасштабного вторгнення 24.02.2022 на територію України, виникла низка проблем пов'язаних не лише з життям людей, а й з забезпеченням функціональності різних економічних складових життєдіяльності населення. Однією з головних проблем після початку відновлення економічного становища країни, стали питання бухгалтерського обліку активів, що були знищені або розкрадені внаслідок бойових дій.

З цього приводу на державному рівні запропоновано рекомендації щодо порядку та формату списання знищених або зіпсованих активів внаслідок бойових дій, які наведені у Листі Міністерства фінансів України від 10.10.2022 р. № 41010-06-62/23254 «Щодо порядку списання знищеного або зіпсованого майна у зв'язку із російською збройною агресією» [1].

У відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності на вітчизняних підприємствах проводиться такий контрольний захід, як інвентаризація, під час проведення якої перевіряються активи, зобов'язання і документально підтверджуються їх наявність, стан, оцінка, відповідність критеріям [2].

З метою проведення інвентаризації за законодавчими вимогами усі підприємства на території України умовно поділяються на 3 категорії:

1. Підприємства в тимчасовій окупації (території, що на даний момент знаходяться в окупації: Донецька, Луганська області, м. Мелітополь та інші; території, що були деокуповані: м. Херсон).

2. Підприємства, що знаходяться на території бойових дій (з початку війни та ті, де бойові дії наразі припинилися).

3. Інші підприємства (які не відносяться до перших двох груп, але постраждали внаслідок війни та ракетних обстрілів).

У випадку, якщо суб'єкт господарювання відноситься до першої або другої категорії інвентаризація може бути проведена у випадку вільного доступу до активів та відсутності загрози життю працівників згідно з вимогами п. 8 розділу I Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. № 879, з урахуванням останніх змін, внесених наказом Міністерства фінансів України від 26.05.2022 р. № 148 [3]. Інвентаризація проводиться на перше число місяця, наступного після місяця в якому був отриманий доступ до активів. Однак керівник підприємства має безпосереднє право провести інвентаризацію на дату фіксації руйнації активів.

Підприємства третьої категорії мають проводити інвентаризацію за стандартною процедурою.

Після завершення етапу підготовки, підприємство здійснює безпосередньо інвентаризацію в особі компетентної комісії, за певними етапами:

1. Проводить огляд об'єктів, які підлягають списанню.
2. Встановлює причини їх руйнації або невідповідності критеріям.

3. Визначає винних осіб, якщо такі є.

4. Складає та підписує відповідні документи (зокрема, акт інвентаризації та інвентаризаційний опис) [4].

Для можливості підприємством на законному рівні використовувати спеціальні правила під час інвентаризації щодо знищених або зіпсованих активів, підприємство зобов'язане документально підтвердити руйнацію майна внаслідок воєнних дій. До таких підтверджуючих документів можна віднести:

- сертифікати Торгово-промислової палати;

- акти про пожежу;

- відомості про внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та документи, складені працівниками Національної поліції.

Слід зазначити, що бухгалтерський облік списання знищених в наслідок воєнних дій активів не відрізняється від звичайної процедури. Балансова вартість знищеного майна списується на витрати, а їх списання з балансу відбувається в момент встановлення їх руйнації або знищення. Однак списання прив'язується до дати, на яку було складено акт інвентаризації.

Відносно справляння ПДВ по активам, які були знищені або зіпсовані внаслідок дії обставин непереборної сили під час воєнного стану, то слід зауважити наступне: на законодавчому рівні такі операції не підпадають під категорію операцій з активами, які були використані платником у неоподатковуваних ПДВ операціях або в негосподарській діяльності. Тому згідно діючого законодавства ПДВ від вартості знищених або зіпсованих активів не нараховується.

Отже, можна зазначити, що держава застосовує певний законодавчий механізм з метою спрощення та відновлення бізнесу вітчизняних підприємств, створюючи особливі умови та правила, які дозволяють полегшити фінансово-господарську діяльність підприємств у такий скрутний для країни час. Звичайно, це вимагає подальших досліджень у, спрямованих на розробку ефективної стратегії удосконалення системи обліку та контролю в умовах післявоєнного стану.

1. Щодо порядку списання знищеного або зіпсованого майна у зв'язку із російською збройною агресією: Лист Міністерства фінансів України від 10.10.2022 р. № 41010-06-62/23254. URL : <https://document.vobu.ua/doc/15589>

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/996>

3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879.

4. Крупельницька І. Г. Проблеми списання необоротних активів в умовах воєнного стану. *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: збірник наук. праць X міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 06-07 жовтня 2022 р. Вінниця, 2022. С. 137–144.*